

Česko - kwenijský slovník (T - Ž)

ta, ten, to (se slovem)	i
to (samostatné)	ta
tamten	tana
tento	sina
támhleten	enta
tác, máry, nosítka	tulma QL
tady	símen, sinome
tam (protiklad k "tady")	tanome
tam (kdesi, daleko), příp. tam daleko za	tar
tam (tím směrem)	tande C
tábořiště, doupe, místo k odpočinku??	kaila
tah (např. ryb či ptáků)	halme C
táhne, (v jiných jazycích i: vede, přináší)	tuke (kořen tuk-)
taje, rozpouští se	tikwi QL
tání, rozpouštění	tikwile QL
tající, rozbředlý	tikwilindea QL
tajnost, utajení	muile
tajný, skrytý	muina
i temný, šerý, možná až obskurní	nulla, nulda
také	jando
tamten	tana
tam, tím směrem	tande C
tam (protiklad k "tady")	tanome
tam (kdesi daleko)(ev. tam daleko za)	tar
tančí	lilta

táta	atto
teče	sire, kořen sir-; též (kele, kel-)
tekoucí, kapalný	sírima
tečka, malé znaménko	tikse
za větou	putta
ted'	sí, sin
tehdy, jednou (v budoucnosti)	enjára
(v minulosti)	jasse
technická (ale i zlovolná)	
dovednost	kurwe
tělo	hroa (vysl. řoa)
temná noc, hluboká tma	huine, fuine
temnota (nadpřirozená)	ungwe (těž -temná- pavučina)
temnota, tma	more, mornie
temný, černý, chmurný, ponurý	morna
temný	lóna
temný, zamračený	lúrea
temný (nadpřirozeně temný) mrak nebo stín	ungo
(obyčejný temný mrak je	lumbo)
(další možnosti viz "stín" a "tma")	
ten, tento	viz ta
tenký, hubený	filima QL
tenký je, protáhne se	file, kořen fil- (podle QL)
tenký, úzký	kolwa QL
teplý	lauka
teplo vyzařující	laukima (podle QL)
tesák(zub)(přen.ostrá skála)	karka
tesaný kámen, dlaždice	ambal

tesař, stavitel	samno
těsto	makse
tětiva, řemínek, řemen	latta
těžký	lunga
těžce doléhající, tíživý, zlověstný	lumna
těžce doléhá, tísnivě cloní oblohu	lumna
těžkost	kólema QL
ticho, odpočinek	kwilde QL
tichý, nehybný	kwilda QL
je potichu, odpočívá, nehýbe se,	kwildi QL
tis	tamuril QL
tká	lanja
tkalcovský stav	lanwa
tkanina, útek	lanat
tkanina, látka	lanne
tlak, tlačení, lis	sanga
(tlačí, lisuje	sanga)
tlačí, opírá se o	nire, kořen nir-, min.č. ninde
tlumený, mírný, jemný, něžný	moika GL
tlupa (ozbrojená), vojenský oddíl, vojsko	hosse QL
tlustý, tučný	tiuka
tloustne, otéká	tiuja
tlusté tělo	famba QL
tlust'och	fambo QL
tma, temnota	more, mornie
tma, hluboký stín	lumbe, lumbule
tma, nejhlubší noc	huine, fuine
tma, noční (o jasné noci)(asi i přen.)	lóme
to	viz ta

(točí se, běží, plynule se pohybuje	noro QL)
tón	lin
topí se, dusí se	kworo, min.č. kwonde QL
udušený, utopený	kworin QL
topí, dusí (jiného)	kwosta, min.č. kwóse QL
topol	tjulusse (vysl. přibl. čulusse)
touha, přání	íre
(též možno touha	náma
1 přání	námie - znamená i soud, úsudek)
touha, chtivost	milme
touží, baží po čem	milja
touží někam jít či dojít	mína
toulá se, bloudí	ranja
toulání, bloudění	ráne
toulec	vainole QL
tragický, strašný, extrémní	naira QL
trápí, činí potíže	(podle nold., možná!!!) tarasta
trapný, nesnadný, nešikovný (o věcech)	aukwa QL
tráva	salkwe
suchá, tvrdá	sara (podle QL též sloveso, řeže pilou)
travnaté prostranství	palis, 3.p. palisten QL
trčí do výšky, stojí zpříma, zdvíhá se	tjulta, min.č. tjúle QL (vysl. přibl. čulta)
trest, pomsta, rána osudu	paima QL
trest, zejména tělesný	paimesta QL
trest ukládá či vykonává	paimeta QL

trhá	narki
trhající, násilný, drsný	naraka
trhá, škube	karpa (podle QL)
trhání, škubání, vyškubnutí, vykroucení, vymknutí, ošizení	karpale QL
trn, osten	erka, nasse
trojúhelník	neltil, mn.č. neltildi
trojúhelník, špice, klín, hlavice kopí n. šípu	nasta
troud, třísky na podpal	tusture QL
trpasličí (vzrůstem - "i v dospělosti menší než ostatní podobného druhu a navíc tuhý, pokroucený či znetvořený")	nauka
trpaslík	kasar, nauko
drobný	pikinauko
trpělivost, pasivita, pasívní osoba	kóle QL
trpělivý	kólemaina QL
trůn	mahalma
trvající, trvanlivý	voronwa, -da
(tryská, skáče	kapa, min.č. kampe QL)
tře, mne	wara (podle QL)
třepotavý, špatně viditelný	wilwa
třešeň (plod)	aipio QL
třese se	papa, min.č. pampe QL
třas, chvění	pampile QL
třesoucí se	pampila, pampilea QL
zemětřesení	pampine QL
tři	nelde
třetí	nelja, neldea
třpytí se	ita, mirilja
třpytivý	itila
třpytivé světlo	rilma

třpyt, lesk	rilja
zatřpytí se, zajiskří (přít.č.)	tine, kořen tin-
třpytivá kapka rosy, drobná hvězdička apod.	titinwe QL
tu a tam, kdekoli	rísimande QL
tuhý, nepoddajný	norna, tarja
"tuhnutí krve v žilách" způsobuje	tiuru (podle QL)
tuk	laru QL
tunel nebo malá jeskyně	rotto
tuší, odhaduje, podezírá QL; myslí C	nauta
tvar	venie, venwe QL
pěkně tvarovaný	terenwa QL
tvaruje	kanta
především hloubí, vydlabává	venta QL
tvarovaný	kanta, -kanta (např. lassekanta)
tvoří, staví, dělá	kare (kořen kar-)
(vyrábí	tane, kořen tan-)
(stvořitelsky), též plodí	onta
tvor, stvoření	onna
tvrdý	omba QL, sarda A
tvrdší, převrácený (?)	hwarin
tvůj, váš (zdvořilá forma) přípona k podst. jm.	-lja
ty, vy (zdvořilá forma)(přípona ke slovesu)	-lje
(samostatný základ pro pádové koncovky)	le
tyč; prapor, standarta	tulwe QL
týden (valinorský, pětidenní)	lemnar
(pozdější, šestidenní)	enkwie (mn.č. enkwier)

u, blízko	tange QL
úbočí, svah vzhůru	amban
ubývá, uvadá, slábne	kwele (kořen kwel-)
ubývání	kwelie
ubývající, zmenšující se	píkala
ucpává, blokuje, zastavuje	tápe (kořen táp-, min. č. tampe)
ucpávka, zátká	tampa
ucpaný, zablokovaný, s překážkou	tapta
uctívá bázeň	ája
učenost, dlouhé studium	n(g)óle (víc moudrost)
	n(g)olwe (víc "secret lore", tajné učení)
tajné učení, magie(zast.)	ingóle
učený, moudrý	ngóla, istima
učenec, mudrc	istjar
úděl, osud, majetek	heren
údolí	nande
hluboké	tumbo
udušený, utopený	kworin QL
uhlík, žhavý	júla
uhodí plochou dlaní	piltja QL
úhoř	lingwil, lingwilin (3.p. lingwilingen)(podle QL)
ucho	lasse, (starý duál: lasú, nový pravd. lassu) (Tolkien v Et vysvětluje, že elfi uši měly tvar listu)
ucho zvířete či nádoby, držadlo	ampa (podle QL)
uchopuje, uchvacuje, svírá	mapa (min.č. mampe)
uchovává, sleduje, střeží	tire, kořen tir-, min.č. tirne
úchytká	tangwa
ukazuje, znamená	tana

uklizený, upravený	poika
uklízí	poitja (vysl. přibl. poiča), min.č. poiksine
ukončuje	metja
ukrajuje si	hókirise (kořen hókiris-)
ukrývá	nurta
ukrytí	nurtale
ukvapený (?), spěšný	orna
úl, včelí hnízdo	nierwes QL
ulice nebo silnice, dlážděná	malle (mn.č. maller)
hlavní (možná pouze ta v Oxfordu)	teamalle
umí, tělesně	hanja
duševně	ista (min.č. sinte)
umění	karme
umírá (přirozenou smrtí) zřejmě:	fíre (kořen fir-)
(ostatní možnosti viz "smrt")	
uniká, nachází cestu ven	uswe (1.os usin, kořen usu-, min.č.usse) QL
únik, úniková cesta, výpusť, otvor ven	uswe QL
úpění	jaime
úpějíci	jaimea
úpí	jaita C
upevňuje, ustavuje	tulka QL
upevňuje, zasazuje na místo (zejm. o dřevě)	panja (min.č. panne)
sází rostlinu	empanja
úplně, dokonale, jako celek	akwa
úponek (dosl. prstíček)	lepsile QL
urychlování, pobízení	hortale
usíná, je omámený, omdlévá	fanta QL
(uspává někoho	fane, kmen fan-, min.č. fante - podle QL)
úsměv	mire, mirin QL

slabý	mirilla QL
usměvavý	mírea QL
usmívá se	miri QL
ústa	anto (pozor, též "dárce", A)
rty (duál)	peu
dutina ústní	matu QL
ustanovení, výnos, zákon	namna
ustavičný, opakovaný	vorima
ustavičně, vždy	voro
ústí řeky	etsir
úsudek, též touha	náma
jeden konkrétní	námie
schopnost pronikavého úsudku	náve QL
ušlechtilý, spravedlivý, štědrý faila	
ušlechtilý muž, hrdina	kallo
utěšuje, posiluje, potvrzuje (např. výpověď)	tiuta QL
útěcha, úleva, posílení, posila, potvrzení	tiutale QL
útěšný, utěšující, ulehčující	tiusima QL
útlak	sangasse C
útlý, štíhlý (křehký)	ninde
(ohebný, ladný)	terene
utopený, udušený	kworin QL
utrpení	nwalme
mučení	ungwale
bolí, mučí	nwalja
krutý	nwalka
uvadá, slábne, vytrácí se	kwele (kořen kwel-)
uvádání	kwelie
uvádí do pohybu, vypouští k letu, pobízí	horta

uvolňuje, zmírňuje, propouští	lehta
uzavřené prostranství	panda
kruhové	korin
uzavřenost (vnitřní)	pahtie (vysl. pachtie)
naprostá	akwapahtie
uzdravuje	envinjata (dosl. obnovuje)
uzdravený	vinkarna
uzel	narda
uzel, pouto	núte
území, království	arda
úzký	arka; lenwa QL; i tenký: kolwa QL
úžas	aja
užitečný, dobrý, vhodný	mára

v (předložka)	mi, s urč. členem: mí
vadne, slábne, vytrácí se	kwele (kořen kwel-)
válec, dutý	pirinumbe, róta - obojí QL
válcovitý	pirindea QL
válka	ohta (vysl. ochta)
válku vede	ohtatjare, min.č. ohtatjarne
	- proti komu: příp. -nna
vánek, závan, dechnutí	hwesta (vysl. něco mezi u a f)
vánek, jemný	víle QL
vanoucí, letící ve větru	(h)lápula
vaří	mase, kořen mas- QL
váš, tvůj (zdvořilá forma) přípona k podst. jm.	-lja
váže	nute (kořen nut-)

svázaný, vázaný(povinností)	nauta
váží (vodu)	kalpa
včela	nier QL
úl, včelí hnízdo	nierwes QL
vdává se	viz přísaha
věc, předmět	nat, 3.p. natten
záležitost	natto QL
večer	sinje
(západ slunce, přeneseně též západ)	andúne
věčný	oia (nekonečně trvající) oira (věčný)
věčně	oiale, oio
věčnost	oire
věda/filosofie	Nolme, též In(g)ole
vědomosti	ista, istja (vysl. přibl. isča)
vědomosti mající, učený, moudrý	istima
ví	ista
učenec	istjar
vědomosti, porozumění (spíš asi praktické)	hande
vede (přivádí k, dojde pro, dává příkaz přijít)	tulta
(též táhne, přináší	tuke, kořen tuk-)
vedle, mimo, vně	ara
vejce	ohte, 3.p. oksen QL (vysl. přibl. ochte)
věk (dosl. "koloběh", 100 valinorských let, 14 400 našich)	randa
ví	ista
vědomosti	ista, istja (vysl. přibl. isča)
vědomosti mající, učený, moudrý	istima
učenec	istjar
velbloud	kuptulo QL

veletucet (144)	tuksa QL
velitel	káno
veliký, rozlehlý	alta, úra
veliký, mohutný	veliki QL
možná nověji "velike" (jinak se to nedá dát do mn. čísla)	
velmi, do značné míry	velikse QL
velmi	olde QL
velmi četný, velmi veliký	úvea
velké množství	úve
venku	ette
venku, vedle (jen místně)	ara (pravděpodobně se musí pojit s p.j.)
ven, pryč	ava (Avakúma - Vnější Prázdnota)
věrnost	voronwe, ie
věrný	vórima
věrný, vytrvalý, trvajíc, odolný	voronda, wa
věrný, trvalý, pevný	sanda
vesmír (v dosl. smyslu: "veškerenstvo")	ilu, ilúve, Ea
vesnice nebo samota (hrazená)	peler, opele
vesnice	masto QL
věta, slovní obrat	kwentele QL
větev	olwa
převislá n. skloněná větvíčka, chochol, štrapec apod.	kwasilla QL
větrný	vanwavoite QL
jemně	vilina
věž (vysoká, osamělá)	mindo(n)
(strážní)	tirion
věžička	minde
vhodný, užitečný, šikovný	mára

ví	ista
ví, rozumí, umí s něčím zacházet	hanja
vidí	kene (kořen ken-)
vidění, zrak	ken
vidění, dívání se	kenta
vidění do budoucnosti	apaken
vidoucí (do bud.)	apakenja
vhled	terken
vhled mající	terkenja
vichřice	vanwa
víko, přikrytí, kapuce	telme
vina, odpovědnost	tjarma podle QL (vysl. přibl. čarma)
vinná réva	liantasse QL
víno	limpe (zázračné); miru QL
vinný, vínový	mirúva QL
vínově červený	mirukarne QL
"jeden druh vína" (zejmě nepříliš silného)	ulme QL
(mohlo by také znamenat "druh vína" - před názvem)	
viola	salkwin
vír	hwinde (vysl. něco mezi u a f)
víří	hwinja
visí	linga
visí, vleče se, splývá v záhybech	pipte, min.č. pipente QL
visící, vlekoucí se, splývající	pimpina QL
visí, poklesává	kwikwi QL
splihlý, svěšený, shrbený, slabý, mdlý, apatický	kwinkwa QL
vitalita, tělesná síla, sval, šlacha	tuo
vitalita, mužnost	vie
vítáme vás	mantúlie C

vítězství	apaire QL
vítězný	apaira
vítězí	apaitja, min.č. apaiksine (QL)
vítězství, ovládnutí čeho, panství, moc	túre
vítěz, pán	turo, tur
vítr	súre (3.p. súrin), vaiwa, súlime (QL)
(divoký, též prudký let	alako)
(jemně) větrný, vzdušný, lehký	vilina QL
(silně) větrný	vanwavoite QL
zvuk větru	sú QL
vítr, přinášející déšť (jihozápadní)	niswe (podle QL)
vládne čemu, ovládá co	ture, kořen tur- (min.č. turne)
vládne, mocí způsobí (pouze o Valar)	vala
vlas	fine; též til, 3.p. tilnen, QL
tenký	filme QL (též chlup, nitka apod.)
vlasý	finde (mn.č.)(=pramen),
zcuchané	finesse (všechny na 1 hlavě), lokse
vlající, též hřívá (a přen. válečný oř)	fasse
vlasatý	mairu QL
vlast	finda
vlastní, má	mar
vlastníci co, vládnoucí čím	harja
vlastní, soukromý, osobní	arwa (s 2.p.)
vlaštovka	véra
vleče se, visí, splývá v záhybech	tuilindo
vlekoucí se, visící, splývající	pipte, min.č. pipente QL
	pimpina QL

vlhký, orosený	níte
vlhkost	nitso (podle QL)
vlhký (o počasí)	niswa (podle QL)
vítr, přinášející déšť (jihozápadní)	niswe (podle QL)
vlk	n(g)armo
vlčí vytí	naule
vlkodlak	n(g)auro
vlna (na vodě)	solme QL
vlnobití	solosse QL
vlní se, pohybuje se nahoru a dolů	solta QL
hřeben vlny, pěna	winge
vlna (zpěněná)	falma
vlna (ovčí)	tó
vlněný	toa
vnější země	ettele
z vnějších zemí, cizí	ettelen
vnímání	tende QL
vnímavý	tentima QL
vnitřní	mitja (vysl. přibl. miča)
vnuk, potomek	indjo
voda (užívá se o jezírcích, jezerech a menších řekách, ale i materiálu jako takovém)	nén, 3.p. nenen
vodnatý, mokrý	nenda
horká, v lázni	sausa QL
vodní tříšť, mrholení	timpine QL
z vodní tříště, bohatý na vodní tříšť	timpinea QL
vodopád	aksa QL (Et: strž, skalní římsa)
vodítko, náznak	nauma
vojsko, oddíl, tlupa (ozbrojená)	hosse QL
volba	kilme

volí A:	kile, kořen kil- (viz dělí)
volá, křičí	óta QL
volání, vítězný pokřik	jello
volný, svobodný o lidech	léra n. lehta VT, mirima Et, faire QL
volný, zadarmo, k volnému použití, o věcech	lérina
voní	narda QL
vonný	nísima
vosk	líko
voskovice	líkuma
vousy	fanga
vpřed	téra C (vedle "přímý, správný", Et)
vrabec	imbilinke (podle QL)
vrací se	entule, kořen entul-; pele, kořen pel-
vrána	kwáko
vrba	tasar, tasare
smuteční	sikwilisse QL
vrčí	jarra
(o psech), reptá	nurru
vrčení, stížnost	nur, 3.p. nurren QL
vrchol (od "ostrý")	aikale
vrchol hory	aikasse, ingor, orto
vrcholek stromu	amalda
vřes	orikon QL
vřeteno, káča	kwindil podle QL
vstupuje	mitta QL
všechno (celek)	ilkwa
všechno (před podst.jm. každý, chová se jako příd.jm.)	ilja

všichni (neskl.)	ilkwen
všudypřítomný, všeobecný, rozptýlený	rísima QL
vůl, kus hovězího dobytka	jakko QL
vůle	níra
akt vůle	nirme
vůle, utkvělá představa	selma
vůně	nardile QL
vůz, vozík	norolle C
vy, ty (zdvořilá forma)	
(přípona ke slovesu)	-lje
(samostatný základ pro pádové koncovky)	-tje
vybavuje si, připomíná si	enjale, kořen enjal-
výběr	kilme
výběžek, bod, trojúhelník, hlavice kopí nebo šípu	nasta
vyčerpaný, splihlý, svěšený, shrbený, slabý, mdlý, apatický	kwinkwa QL
vyčerpanost, slabost, ochablost, malátnost	kwinkwele QL
(vyčnívá, stojí osaměle	mini)
výčnělek (bojového) štítu, osamělá kruhová hora	tolmen QL
vydechuje, přen. umírá (přirozenou smrtí)	fire, kořen fir-
vydrží, vzdoruje doposledka ("zůstává skrz")	termare (koř. termar-)
vyhnanec	hekil (příp. -o, -e)
výhonek, pupen	tuima
vyhošťuje	auhorta C (základ slova Et)
východ	rómen
slunce	ambaron, anaróre
Orient	Ambaróne
východní	rómenja
vychází, odchází	ettule, kořen ettul-
vychytralý, zrádný	karpalima QL

výjmečný, slavný, podezřelý	minda
výkop, štola, jáma, díra	sat, 3.p. sapten QL
vylučuje, odkládá, opouští	hehta (vysl. přibl. hešta)
vymknutí, vyškubnutí, ošizení	karpale QL
výmluvný, mluvící (=schopný mluvit)	kwetsa, kwetsima QL
vymýcený, nezalesněný (o kraji)	latina
vynalézá, vymýšlí, dává vzniknout	auta
vynález	aule
vynález, výrobek	tanwe
vynálezavost (technická, ale i zlovolná)	kurwe
výnos, zákon, ustanovení	namna
výpary, dým	uskwe
vypouští k letu, uvádí do pohybu, pobízí	horta
vyprahlý, osmahnutý, sežehnutý	sisin QL
vypráví	njare (kořen njar-)
vyprávění	kwenta, njáre (i historie)
báje, legenda, pověst	njarna (víc ve významu "příběh" než předchozí)
pohádkaka nebo říkanka pro děti	njarie QL
vypravěč	njanda QL
výpust', úniková cesta, únik	kwentaro
vyrábí, tvoří	uswe QL
těž:	(tane, kořen tan-)
vyrobený, postavený	kare, kořen kar-, min.č. karne (také: staví)
výrobek, vynález	karna
vyrovnaný, vznešeně pokojný, též jasný (např. o počasí) (angl. serene)	tanwe
vyrovnanost (další významy viz výše)	kalaina QL
vyřezává, ryje, vyškrabuje	kalaine QL
	sara, min.č. sáre

později i píše (pův. řeže pilou) (sara znamená i suchou trávu)	
vyřezává, hloubí, opracovává, tvaruje	venta QL
výsměch	jaiwe
vysoký (tělesně i v přeneseném smyslu, vznešený)	halla
(především v přeneseném smyslu)	tára
(tělesně)	(tar - titul ve jménech králů, táro,i - král, královna)
výšina	tunda
vystavěný, vytvořený	tárie
vyšíváný, zdobený, jasných barev	karna
vyšívání	kwilin QL
vyškubnutí, vymknutí, ošizení	kwiltasse QL
vytrácí se (angl. "fade")	karpale QL
vytrácí se, ubývá, uvádá, slábne	fire (kořen fir-)
vytrácení se, uvádání atd.	kwele, kořen kwel-
vytrvalý, dlouho vydrží	kwelie
vytrvalost, stálá kvalita	voronwa
vytrvalý, pevný, silný	voronwie
vytrvává při, drží se čeho, lpí na čem	tulka
vytrvávající při, lpějící na čem	himja
vyvyšuje, chválí	himba
vyzařuje světlo	olta QL; velitja QL
význačný, slavný	faina
vyžaduje, stojí, bere si, přijímá, dostává	eteminja
	tuvu, min.č. túve QL (3.os. snad tuwe)
	(možná totožné s tuve, kořen tuv-)
vzdálený	haira
vzduch, atmosféra	vilja
vzduch jako materiál	vista

vzdušný, jemně větrný, lehký	vilina QL
vzdychá	sikwi QL
vzdychání	sikwile QL
vzestup, povýšení	orosta
vzhůru	amba
vzkvétající	lotórea QL
vzkvétající, bohatý, hojný, požehnaný	alja
vznešený	arta, tára
vznešená či vysoce postavená osoba	arkwen
vznáší se, létá	wile, kořen wil-, min.č. wíle
vzplane (přít.č.)	turja (min.č. tustine) QL
vzpomíná si (na)	enjala
vždycky, stále, ustavičně	voro

wistarie helilokte QL

z, od, pryč, z ve smyslu vyčlenění z celku, skupiny ho

za (v pohledu do dálky), zpoza	pella (dává se za slovo)
zabíjí	maka QL
zabíjení, řez	makka QL
záblesk	íta, tinde
začátek	jesse
záď lodi	lango (Tolkien v Et uvádí příd', ale to zkrátka není možné: příb. s landa=široký, lango=široký meč)
záda (těž ramena, šířě ramen)	aldamo QL

zadarmo, nikomu nepatřící	lerina
zadní, poslední	tella
zadní voj, zadní partie	telle
zadrnčí (jako třetiva, přít.č.)	tinga
zahaluje, zastiňuje	halja
zahalený, zastíněný	halda
zahanbuje	naitja (vysl. přibl. naiča)
(též poškozuj, poníží, zle nakládá s, QL)	
zahání	auroita C Základ slova Et)
zahořklý	nartja (podle QL) (vysl. přibl. narča)
zahrada	tarwa (2.p. tarvo)
květinová	lotarwa QL
zeleninová	laukien, 3.p. laukienden QL
zachází s čím, ovládá co, hladí, dotýká se, cítí (hmatem)	mahta (vysl. ch)
(zachraňuje, zvedá	vare, kořen var-)
záchytka, hák, dráp	atsa
zajišťuje, svazuje, zbavuje svobody	avalerja
zakazuje, odmítá	avakwete (kořen avakwet-), vákwete
základ, kořen	talma, sundo
zákon	aksan (původní význam "On řekl", t.j. Eru - užívá se tedy o nezměnitelných zákonech zvl. morálních)
zákon, pravidlo	sanje
zákonný, normální, podle pravidel	sanja
zákon, výnos, ustanovení	namna
zárok zákona, spor, předmět sporu	kos, 3.p. kosten QL
zakrslý, trpasličí	nauka
záleží na tom, je to důležité, má to cenu (kde "to" je předmět)	vilde, kořen vild- QL
záliv, hluboký, též strž, průrva, kaňon	jáwe

zámek, palác	túrion, 3.p. túrionden QL
zamračeno, zamračené počasí	lúre QL
zamračený, temný	lúrea QL
zanechaný za sebou	lemba
zanícený, bolavý	sastja QL (vysl. přibl. sasča)
zanítí, rozjiskří (přít.č.)	tinta
západ slunce (přen. i svět. strana)	andúne
západ (svět. strana)	númen
západní	númenja
zapadá, klesá, sklání se	núta (význam "sklání se" QL)
zapadání, klesání	núme
zápach	holme
zapáchá	holo QL
zapáchající,nečistý,odporný	saura
zapaluje	turu (3.os. snad turwe) QL
zápěstí	marihta (podle QL) (vysl. přibl. marišta)
záplava	ulunde
zaplavující, lijící, tekoucí	úlea
zaplétá, cuchá	fasta
zapletený, chycený do sítě	rembina
zaráží (činnost, růst)	nuhta (vysl. přibl. nuchta)
zárodek, semeno	erde
záře, sláva, nádhera	alkar, alkare
zářivý, slavný	alkarinkwa
záře	faire
září	faina
(bíle)	ilka, sile (kořen sil-)
zářez, zásek	hjatse (vysl. přibl. šatse) , rista
zasadí (přít.) rostlinu	empanja
věc na místo, zejm. o dřevě	panja

zasněný, ospalý	olorda QL
zasněný, roztržitý	fanórea QL
zastavuje (se)	pusta
zastavení, zastávka, tečka za větou	putta
zastavuje se, přestává, dává si pauzu	hauta
zastavuje, blokuje	tápe, kořen táp-, min.č tampe
zátká, ucpávka	tampa
zátoka (malá), přístaviště, přístav	hópa
závan, dechnutí, vánek	hwesta
zavane, dechne	hwesta
závažný, důležitý	valdea QL
závěr, završení díla, korunní kámen nebo špice věže	telma
zavíjí	lapa QL
zavírá	avalatja (vysl. přibl. avalača)
závoj	vasar
závora, příčné břevno	hwarma ("hw" vysl. něco mezi u a f)
zavřený, soukromý	pahta (vysl. pachta)
zbabělý	kaurea QL
zboží, majetek	armar
zbloudilá osoba, psanec, vyhnanec	hekil (příp. s koncovkami o,e)
zbytky	erin QL
zdar, bohatství, prospěch, požehnání, blaženost	almie, almare
zdar, bohatství, prospěch	alma
zdechlina	kwelehte QL
zdobí, kráslí, barví	kwilja QL
zdobený, jasných barev, vyšívaný	kwilin QL
zdvojuje	tatja (vysl. přibl. tača)
zed'	ramba

zelený	laikwa
žlutozelený, svěží	wenja
zeleň, svěžest, mládí	wen (evt. wén)
zelenina, rostlina	laute
zem půda, hlína	kén (3.p.kemen)
pevnina	nór
patřící určitému lidu	nóre (i rod)
	(rod také nosse)
příbytek, země	mar
Země, svět	Arda (ambar?)
zemětřesení	pampine QL
zhroucení, pád	atalante, atalantie
zhroucený, zřícený, padlý	atalantea
zhrouť se, propadne se	atalta
zima	hríve (vysl. přibl. říve)
zima (chladno) je, mrzne	nikwe
zívá, zeje	janga, háka
zívající, zející	hákala
zítra	enwa QL
zkažený, v rozkladu	kweleksima QL
zkáza,zhouba,naprostý konec	kwelme QL
(zklame,selže,ošidí,přít.č.	ware, kořen war-)(vysl. něco mezi u a v! rozlišuje význam proti vare, zachraňuje)
zkroutí se, otočí se, šubne sebou (přít.č.)	rike (kořen rik-)
zkysnout nechá, srazí (též v případech, kdy cosi způsobí, že ti tuhne v žilách krev)	tiuru podle QL
zkyslý, sražený	tiurda podle QL
zlato	kulu (kov zlaté nebo rudé barvy, vysvětlení z QL)
(ryzí) kov:	malta
ze zlata:	mallen

zlaté světlo	laure
zlatý (světelně)	laurea
zlatorudý, ohnivé barvy	kulda, kulina
zlatá mince	kulusta
zlatá rybka	kuluin, 3.p. kuluinden QL
"zlatý déšť", štěřenec převislý	lindelokse (též -kte, -sse) QL
zloděj	nakwar QL
zlomený (možná dosl. lámaný)	rákina
zlý	úmea, ulka
zle nakládá s, poškozuje, ponižuje, zahanbuje	naitja QL (vysl. přibl. naiča)
zmenšuje se, ubývá	pike, kořen pik-
zmenšující se, ubývající	píkala
zmírňuje, uvolňuje, propuští	lehta (vysl. přibl. lešta)
zmrzlý	halkin
znamená, ukazuje	tana
znamení	tanna
znaménko, diakritické	tehta
známý, milý	moina
znásilňuje	amapta QL
zní	lamja
pěkně znějící	linda
znovu	ata
zobák, zřejm. datlovitých ptáků	penta QL
zpívá	linda (důraz zřejmě na melodii)
	lire (kořen lir-)(důraz zřejmě na text)
zpěv, melodie	linde
zpěvný pták	lindo
zpěvák	lindo, njello
zpráva (především rozkaz)	kanwa

(poselství)	menta
zprávu podává (i vypráví)	njare, kořen njar-
(způsobuje	tjare, kořen tjar-) (vysl. přibl. čare)
(zradí, ošidí, selže, zklame, přit.č.	ware, kořen war-)(vysl. něco mezi u a v! rozlišuje význam proti vare, zachraňuje!)
zrádný, vychytralý	karpalima QL
zrak, vidění	ken
zraňuje	harna
zrno, semeno	mile QL
zručný, šikovný	maite (mn.č. maisi)
ztracený, zmizelý	vanwa
zub v puse	nelet, mn.č. nelki
ostrý tesák	karka
řada zubů	karkane
zubatý hřeben, hradba ostrých špic	karakse
zubatý	karkara QL
zurčí, švitoří, směje se, žvatlá	lala QL
zuřivost	aha
zuřivý	aharwa C
zůstává (možná i sedí)	hare, kořen har-, min.č. háre nebo hande
zůstává při, lpí na, drží se čeho	himja
(zvedá, zachraňuje	vare, kořen var-)
zvedá se (staticky), trčí do výšky, stojí zpříma	tjulta, min.č. tjúle QL (vysl. přibl. čulta)
zvedá co, pohybuje čím, o těžkých věcech	rúma
zvedá se, zvedá	orta
(podle QL ve významu zvedá se možná oro - mírně koliduje se "srdce, charakter" a příbuznými slovy, pokud s nimi ovšem významově nesouvisí)	
zvedá (se)(zdůrazněno "vzhůru")	amorta
zvedající se	amortala
zvedání (se)	óre (anaróre - východ slunce)

(zvedá, zachraňuje	vare, kořen var-)
zvětšuje, množí (se)	olto QL
	min.č. zvětšuje se óle, zvětšuje olonte)
zvětšuje, zveličuje, vyvyšuje,	
chválí	velitja QL (vysl. přibl. veliča)
zvíře (čtyřnohé)	laman, (mn.č. - podle A: lamandi)
drobné, lovné, "havěť"	laman rausima QL
dravé, predátor	laman raustea QL
jakýkoli živočich	kelva
zvířecký, na úrovni zvířete	lamanwa QL
(zvoní, zpívá, lahodně zní	njele, kořen njel-)
zvon	njelle (zpěvák njello)
zvoneček	timpi podle GL a QL
zvonek modrý, ladoňka	kwille QL
zvoní, cinká	timpa podle GL a QL
zvrací	kwama QL
zvuk	(h)lone
	lamma (zejména neartikulovaný zvířecí zvuk)
rozléhající se zvuk, ozvěna	láma
zvyk	haime
ztracený, zmizelý, mrtvý	vanwa

(žába noldorsky kabr, kabor - kw možná: haltar, dosl. "skokan")	
žal	niére (podle QL)
žalozpěv, nářek	naire
žár	úre (též julme, Et - podle A pitka)
žehná, chválí	laita

železo	anga
železný	angaina
žena (jakéhokoli mluvícího rodu)	nis, nisse (mn.č. obojí nissi)
ženich	ender
žení se	viz přísaha
žhavý uhlík, doutnající dřevo	júla
žhne	urja
židle	(odvozeno ze zesíleného tvaru mahalma-trůn) halma
žihadlo, dává	nasta
život	kuile
živý	koirea, kuina
živá bytost	koite QL
nebezpečí života	kuivie-lankasse
živočich	kelva
žíznivý, vyprahlý, s otevřenou pusou	fauka
žíznivý	soika
žlutý	malina
žně	jávan QL
žvatlá (těž zurčí, švitoří, směje se)	lala QL
žvýká	tjuhta (vysl. přibl. čuhta) QL

© [Laisi Finwen](#), 2001

Tuto učebnici lze bez omezení studovat, kopírovat a šířit, jakož i používat k vyučování jiných, ale pouze zcela zdarma.

Neprovádějte v ní prosím žádné změny bez souhlasu autorky.

WWW design © [Eporedax](#), 2001

Použití HTML kódu v jiných WWW stránkách (či jeho editace) pouze se souhlasem autora.